

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2011/88/ES

2011 m. lapkričio 16 d.

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 97/68/EB nuostatos dėl variklių, pateiktų į rinką pagal lankstumo schemą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 97/68/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su priemonėmis, mažinančiomis vidaus degimo variklių, įrengiamų ne kelių mobiliosiose mašinose, dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kiekį, suderinimo ⁽³⁾ reglamentuojamas variklių, sumontuotų ne kelių mobiliosiose mašinose, išmetamų oro teršalų kiekio ribinės vertės bei šia direktyva prisidedama prie žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos. Direktyvoje 97/68/EB numatyta, kad galiojančios III A etapo išmetamų kiekio ribinės vertės, taikomos tvirtinant daugumos slėginio uždegimo variklių tipą, turėjo būti pakeistos griežtesnėmis III B etapo ribinėmis vertėmis. Nuo 2010 m. sausio 1 d. tos ribinės vertės taikomos tvirtinant tų variklių tipą, o nuo 2011 m. sausio 1 d. – pateikiant tuos variklius į rinką;

- (2) šiuo metu Komisija rengia Direktyvos 97/68/EB peržiūrą pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/26/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 97/68/EB ⁽⁴⁾, 2 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Siekiant užtikrinti, kad peržiūrėta direktyva atitiktų Sąjungos geros oro kokybės standartus, ir atsižvelgiant į patirtį, mokslinių tyrimų rezultatus ir turimas technologijas, Komisija, atlikusi poveikio vertinimą, Direktyvos 97/68/EB būsimosios peržiūros metu turėtų apsvarstyti galimybę:

- nustatyti naują išmetamų kiekio ribojimo etapą – V etapą, kuris, jei yra techninės galimybės, turėtų būti paremtas euro VI standartų, skirtų sunkiosioms transporto priemonėms, reikalavimais,
- nustatyti naujus reikalavimus dėl kietųjų dalelių išmetimo mažinimo, jei yra techninės galimybės, taikomus visų kategorijų slėginio uždegimo varikliams siekiant užtikrinti efektyvų išmetamų itin smulkių dalelių kiekio sumažinimą,
- nustatyti išsamią koncepciją dėl išmetamų mažinimo nuostatų taikymo ir išmetamų apdorojimo sistemų diegimo esamam ne kelių mobiliųjų mašinų parkui remiantis šiuo metu Jungtinių Tautų Europos ekonominėje komisijoje vykstančiomis diskusijomis, susijusiomis su suderintais reikalavimais dėl išmetamų kontrolės prietaisų diegimo; ši koncepcija turėtų papildyti valstybių narių pastangas gerinti oro kokybę ir skatinti darbuotojų apsaugą,
- nustatyti metodą, pagal kurį ne kelių mobiliosios mašinos ir transporto priemonės turėtų būti nuolatos išbandomos, ypač siekiant nustatyti, ar jų išmetamų kiekis atitinka vertes, pateiktas registravimo metu,

⁽¹⁾ OL C 48, 2011 2 15, p. 134.

⁽²⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 59, 1998 2 27, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 146, 2004 4 30, p. 1.

- tam tikromis sąlygomis išduoti leidimą naudoti pakaitinius variklius, neatitinkančius automotrisėms ir lokomotyvams taikomų III A etapo reikalavimų,
- suderinti geležinkelio transportui taikomus konkrečius išmetalų kiekio standartus su atitinkamais tarptautiniais standartais siekiant užtikrinti, kad varikliai, atitinkantys išmetalų kiekio ribines vertes, būtų įperkami;
- (3) perėjimas prie III B etapo susijęs su technologiniu šuoliu, kuriam įgyvendinti reikia didelių sąnaudų variklių konstrukcijai pakeisti ir pažangiems techniniams sprendimams sukurti. Vis dėlto dėl dabartinės pasaulinės finansų ir ekonominės krizės ar bet kokių konjunktūrinių ekonomikos svyravimų aplinkos apsaugos standartai neturėtų būti mažinami. Taigi ši Direktyvos 97/68/EB peržiūra turėtų būti laikoma išskirtine. Be to, investicijos į aplinką tausojančias technologijas yra svarbios skatinant būsimą augimą, darbo vietų kūrimą ir sveikatos saugumą;
- (4) Direktyvoje 97/68/EB nustatyta lankstumo schema, kad įrangos gamintojai galėtų laikotarpiu tarp dviejų išmetalų kiekio reikalavimų taikymo etapų įsigyti ribotą variklių, kurie neatitinka reikalavimų dėl galiojančių išmetalų kiekio ribinių verčių, bet yra patvirtinti kaip atitinkantys reikalavimus dėl ankstesniojo etapo išmetalų kiekio ribinių verčių, kiekį;
- (5) Direktyvos 2004/26/EB 2 straipsnio b punkte numatytas papildomo lankstumo poreikio galimybės vertinimas;
- (6) III B etapu kiekvienos kategorijos variklių, naudojamų kitais tikslais nei automotrisių, lokomotyvų ir vidaus vandenų laivų varymui, kurie gali būti pateikiami į rinką pagal lankstumo schemą, maksimalus skaičius turėtų būti padidintas nuo 20 % iki 37,5 % kasmetinio įrangos su tai kategorijai priskiriamais varikliais, kurią gamintojas pateikia į rinką, kiekio. Be to, turėtų būti leista pasirinkti pagal lankstumo schemą pateikti į rinką nustatytą variklių skaičių. Tas nustatytas variklių skaičius taip pat turėtų būti peržiūrinamas ir neturėtų viršyti Direktyvos 97/68/EB XIII priedo 1.2.2 punkte nustatytų ribinių verčių;
- (7) lankstumo schemai taikomos taisyklės turėtų būti pakeistos siekiant išplėsti tos schemos taikymą varikliams, kurie naudojami lokomotyvų varymui griežtai apribotu laikotarpiu;
- (8) oro kokybės gerinimas yra labai svarbus Sąjungos tikslas, kurio siekiama pagal 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje ⁽¹⁾. Siekiant to tikslo labai svarbu šalinti išmetalų šaltinius vietoje, įskaitant ne kelių mobiliųjų mašinų sektoriaus išmetalų kiekio mažinimą;
- (9) įmonės, naudojančios įrangą, kuri patenka į šios direktyvos taikymo sritį, turėtų galėti pasinaudoti Europos finansinės paramos programomis arba atitinkamomis valstybių narių įgyvendinamomis paramos programomis. Šiomis paramos programomis turėtų būti siekiama kuo anksčiau pradėti taikyti aukščiausius išmetalų standartus;
- (10) Direktyvoje 97/68/EB numatyta išimtis pakaitiniams varikliams netaikoma automotrisėms ir lokomotyvams. Vis dėlto, atsižvelgiant į su svoriu ir dydžiu susijusius suvaržymus, būtina numatyti ribotą išimtį ir automotrisių bei lokomotyvų pakaitiniams varikliams;
- (11) šioje direktyvoje nustatytais priemonėmis atsižvelgiama į laikinus gamybos sektoriaus patiriamus sunkumus ir jos negali būti pritaikomos visą laiką, todėl jos turėtų būti taikomos tik III B etapu arba trejus metus, jei nėra tolesnio etapo;
- (12) atsižvelgiant į ypatingą Jungtinės Karalystės geležinkelių tinklo infrastruktūrą, kuri lemia kitokios struktūros bėgių plotį, taigi ir su svoriu ir dydžiu susijusius suvaržymus, ir atsižvelgiant į tai, kad dėl to jai reikia ilgesnio prisitaikymo prie naujų išmetalų ribinių verčių laikotarpio, šioje konkrečioje variklių, naudojamų lokomotyvuose, rinkoje reikėtų numatyti daugiau lankstumo;
- (13) todėl Direktyvą 97/68/EB reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 97/68/EB pakeitimai

Direktyva 97/68/EB iš dalies keičiama taip:

1. 4 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Uždegimo suspaudimu varikliai, išskyrus naudojamus automotrisėms ir vidaus vandens laivams varyti, gali būti pateikiami į rinką pagal lankstumo schemą 1–5 dalyse ir XIII priede nustatyta tvarka.“

⁽¹⁾ OL L 152, 2008 6 11, p. 1.

2. 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1a dalies antra pastraipa išbraukiama;
- b) įterpiamos šios dalys:

„1b. Nukrypstant nuo 9 straipsnio 3g, 3i ir 4a dalių, valstybės narės gali išduoti leidimą pateikti į rinką šiuos automotrisių ir lokomotyvų variklius:

- a) pakaitinius variklius, kurie atitinka III A etapo ribines vertes, jeigu jais pakeičiami automotrisių ir lokomotyvų varikliai, kurie:

- i) neatitinka III A etapo standartų; arba

- ii) atitinka III A etapo standartus, tačiau neatitinka III B etapo standartų;

- b) pakaitinius variklius, kurie neatitinka III A etapo ribinių verčių, jeigu jais pakeičiami tokių automotrisių, kuriose nėra vairavimo valdymo įrangos ir kurios negali judėti nepriklausomai, varikliai, ir jeigu šie pakaitiniai varikliai atitinka standartus, ne žemesnius negu standartai, kuriuos atitinka varikliai, įmontuoti į esamas tos pačios rūšies automotrises.

Leidimai pagal šią dalį gali būti išduodami tik tais atvejais, kai valstybės narės patvirtinimą išduodanti institucija nusprendžia, kad tokio pakaitinio variklio, kuris atitinka paskutinio taikomo išmetalų kiekio ribojimo etapo reikalavimus, naudojimas atitinkamose automotrisėse ar lokomotyvuose sudarys didelių techninių sunkumų.

1c. Etiketė su užrašu „PAKAITINIS VARIKLIS“ ir unikaliu susijusio leidimo nukrypti numeriu pritvirtinama prie 1a arba 1b dalyje išvardytų variklių.

1d. Komisija įvertina, kokią poveikį aplinkai turėtų 1b dalies nuostatų laikymasis ir ar jis sudarytų techninių sunkumų. Atsižvelgdama į tą vertinimą Komisija ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje apžvelgiamas 1b dalies taikymas ir prie kurios prireikus pridedamas teisėkūros pasiūlymas, kuriame nustatomas tos dalies taikymo pabaigos terminas.“;

c) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Valstybės narės leidžia pateikti į rinką variklius, kaip apibrėžta I priedo 1 skirsnio A dalies i, ii ir v punktuose, pagal lankstumo schemą laikantis XIII priede įtvirtintų nuostatų.“

3. XIII priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2012 m. lapkričio 24 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2011 m. lapkričio 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
W. SZCZUKA

PRIEDAS

XIII priedo 1 skirsnis pakeičiamas taip:

„1. PIRMINĖS ĮRANGOS GAMINTOJŲ VEIKSMAI

1.1. Išskyrus III B etapo laikotarpį, pirminės įrangos gamintojas, pageidaujantis pasinaudoti lankstumo schema, išskyrus variklius, naudojamus automotrisėms ir lokomotyvams varyti, turi prašyti patvirtinimą išduodančios institucijos išduoti leidimą pirminės įrangos gamintojo variklių gamintojams pateikti į rinką variklius, skirtus tik pirminiam įrangos gamintojui naudoti. Variklių, kurie neatitinka reikalavimų dėl galiojančių išmetalų kiekio ribinių verčių, tačiau yra patvirtinti kaip atitinkantys reikalavimus dėl ankstesniojo etapo išmetalų kiekio ribinių verčių, skaičius neturi viršyti 1.1.1 ir 1.1.2 skirsniuose nustatytų ribinių verčių.

1.1.1. Variklių, pateiktų į rinką pagal lankstumo schemą, skaičius pagal kiekvieną variklių kategoriją neturi viršyti 20 % kasmetinio įrangos su tai kategorijai priskiriamais varikliais, kurią pirminės įrangos gamintojas pateikia į rinką, kiekio (kuris apskaičiuojamas pagal vidutinę apyvertą Sąjungos rinkoje per pastaruosius penkerius metus). Tais atvejais, kai pirminės įrangos gamintojai į Sąjungos rinką įrangą pateikė trumpiau negu penkerius metus, vidurkis skaičiuojamas remiantis laikotarpiu, per kurį pirminės įrangos gamintojai pateikė įrangą į Sąjungos rinką.

1.1.2. Užuoat taikę 1.1.1 skirsnį, išskyrus variklius, naudojamus automotrisėms ir lokomotyvams varyti, pirminės įrangos gamintojai gali prašyti, kad pirminės įrangos gamintojų variklių gamintojams būtų leista pateikti į rinką nustatytą skaičių variklių, skirtų tik pirminiam įrangos gamintojui naudoti. Kiekvienos kategorijos variklių skaičius neturi viršyti šių ribinių verčių:

Variklio kategorija P (kW)	Variklių skaičius
$19 \leq P < 37$	200
$37 \leq P < 75$	150
$75 \leq P < 130$	100
$130 \leq P \leq 560$	50

1.2. III B etapo metu, tačiau ne ilgiau kaip trejus metus nuo to etapo pradžios, išskyrus variklius automotrisėms ir lokomotyvams varyti, pirminės įrangos gamintojas, pageidaujantis pasinaudoti lankstumo schema, turi prašyti patvirtinimą išduodančios institucijos išduoti leidimą pirminės įrangos gamintojo variklių gamintojams pateikti į rinką variklius, skirtus tik pirminiam įrangos gamintojui naudoti. Variklių, kurie neatitinka reikalavimų dėl galiojančių išmetalų kiekio ribinių verčių, tačiau yra patvirtinti kaip atitinkantys reikalavimus dėl ankstesniojo etapo išmetalų kiekio ribinių verčių, skaičius neturi viršyti 1.2.1 ir 1.2.2 skirsniuose nustatytų ribinių verčių.

1.2.1. Variklių, pateiktų į rinką pagal lankstumo schemą, skaičius pagal kiekvieną variklių kategoriją neturi viršyti 37,5 % kasmetinio įrangos su tai kategorijai priskiriamais varikliais, kurią pirminės įrangos gamintojas pateikia į rinką, kiekio (kuris apskaičiuojamas pagal vidutinę apyvertą Sąjungos rinkoje per pastaruosius penkerius metus). Tais atvejais, kai pirminės įrangos gamintojai į Sąjungos rinką įrangą pateikė trumpiau negu penkerius metus, vidurkis skaičiuojamas remiantis laikotarpiu, per kurį pirminės įrangos gamintojai pateikė įrangą į Sąjungos rinką.

1.2.2. Užuoat taikę 1.2.1 skirsnį, pirminės įrangos gamintojai gali prašyti, kad pirminės įrangos gamintojų variklių gamintojams būtų leista pateikti į rinką nustatytą skaičių variklių, skirtų tik pirminiam įrangos gamintojui naudoti. Kiekvienos kategorijos variklių skaičius neturi viršyti šių ribinių verčių:

Variklio kategorija P (kW)	Variklių skaičius
$37 \leq P < 56$	200
$56 \leq P < 75$	175
$75 \leq P < 130$	250
$130 \leq P \leq 560$	125

- 1.3. Dėl variklių, naudojamų lokomotyvams varyti III B etapo metu, tačiau ne ilgiau kaip trejus metus nuo to etapo pradžios, pirminės įrangos gamintojai gali prašyti, kad pirminės įrangos gamintojų variklių gamintojams būtų leista pateikti į rinką ne daugiau kaip 16 variklių, skirtų tik pirminiam įrangos gamintojui naudoti. Pirminės įrangos gamintojai taip pat gali prašyti, kad jų variklių gamintojams būtų leista pateikti į rinką ne daugiau kaip 10 papildomų variklių, kurių nominalioji galia būtų daugiau nei 1 800 kW ir kurie būtų įrengti lokomotyvuose, skirtuose naudoti tik Jungtinės Karalystės tinkle. Bus pripažinta, kad lokomotyvai atitinka šį reikalavimą, tik jeigu jie turi saugumo sertifikatą naudoti Jungtinės Karalystės geležinkelio tinkle arba jiems galima išduoti tokį sertifikatą.

Toks leidimas išduodamas tik tuo atveju, jei esama techninių priežasčių, dėl kurių jie negali atitikti III B etapo išmetalų kiekio ribinių verčių.

- 1.4. Pirminės įrangos gamintojų prašyme patvirtinimą išduodančiai institucijai pateikiama ši informacija:
- a) ženklų, kurie tvirtinami prie kiekvienos atskiros ne kelių mobiliosios mašinos, kurioje montuojamas pagal lankstumo schemą į rinką pateiktas variklis, pavyzdys. Ženkluose pateikiamas šis tekstas: „MAŠINA NR. ... (mašinų serija) IŠ ... (bendras atitinkamos galios mašinų skaičius) SU VARIKLIU Nr. ... PAGAL TIPO PATVIRTINIMĄ (Dir. 97/68/EB) Nr. ...“;
 - b) papildomo ženklo, tvirtinamo prie variklio su 2.2 skirsnyje nurodytu tekstu, pavyzdys.
- 1.5. Pirminės įrangos gamintojas patvirtinimą išduodančiai institucijai pateikia būtiną su lankstumo schemos taikymu susijusią informaciją, kurios gali paprašyti patvirtinimą išduodanti institucija, kad ji galėtų priimti sprendimą.
- 1.6. Pirminės įrangos gamintojas bet kuriai patvirtinimą valstybėse narėse išduodančiai institucijai pateikia informaciją, kurios prašo patvirtinimą išduodanti institucija, kad galėtų patvirtinti, jog pagal lankstumo schemą pateikiamas variklis yra pateikiamas į rinką ir yra tinkamai paženklintas.“
-